

عنوان و مشخصات این پایان نامه

هدف بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پایه هشتم منطقه یک شهر تهران

تعداد صفحه : ۱۴۷

نوع فایل : Word - PDF

منابع فارسی و لاتین : دارد

سال نگارش : امسال جدید

تعداد فصل : ۵ فصل استاندارد با ضمائم و پرسشنامه‌ها

شماره فایل: ۴۰۸۱۰

خرید مستقیم فایل word این پایان نامه و دانلود فوری

عنوان:

هدف بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پایه هشتم منطقه یک شهر تهران

استاد راهنما:

استاد مشاور:

دانشجو:

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت رساله یا پایان نامه

اینجانب ... دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته ... که در تاریخ از پایان نامه خود تحت عنوان: هدف بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پایه هشتم منطقه یک شهر تهران با کسب نمره و درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

(۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاورد های علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوط ذکر و درج کرده ام.

(۲) این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالا تر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب ثبت اختراع و... این پایان نامه داشته باشیم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴) چنانچه در هر مقطعی زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضا:

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به اینکه عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانش در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشجویان و اعضای هیات علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱ - اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت .
- ۲ - اصل رعالت حقوق : التزام به رعالت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان ، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق .
- ۳ - اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش .
- ۴ - اصل منافع ملی: تعهد به رعالت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش .
- ۵ - اصل رعایت انصاف وامانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانبداری غیر علمی و حفاظت از اموال تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶ - اصل راز داری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمانها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷ - اصل احترام : تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعالت جانب نقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۸ - اصل ترویج:ت عهدبه رواج دانش واشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی ودانشجویان به غیرازمواردی که منع قانونی دارد .

۹ - اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آلاینند .

چکیده

پژوهش حاضر با هدف هدف بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پایه هشتم منطقه یک شهر تهران انجام گرفت. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دختر منطقه یک شهر تهران را تشکیل دادند؛ و نمونه پژوهش شامل ۲۵۰ نفر که به روش نمونه گیری تصادفی مرحله ای انتخاب شده بودند. پرسشنامه هایی که جهت جمع آوری اطلاعات از گروه نمونه در نظر گرفته شدند عبارت بودند از: پرسشنامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۹)، پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی مورگان-جینگز (۱۹۹۹)، مقیاس هیجانات تحصیلی پکران و همکاران (۲۰۰۵) و مقیاس انگیزش تحصیلی والرند و همکاران (۱۹۹۲). برای تحلیل آماری داده ها از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیری استفاده شد. نتایج نشان داد که بین خودکارآمدی تحصیلی و مولفه های استعداد، کوشش و بافت با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. هیجانات مثبت تحصیلی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنادار و هیجانات منفی تحصیلی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی معنادار دارد. بین انگیزش بیرونی، انگیزش درونی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. بین بی انگیزشی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی معنادار وجود دارد. خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی قادر بودند ۳۷/۶ درصد واریانس عملکرد تحصیلی را تبیین نمایند.

کلید واژه: خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی، انگیزش تحصیلی، عملکرد تحصیلی

فصل اول

کلیات پژوهش

یکی از اهداف و وظایف آموزش و پرورش ایجاد زمینه برای رشد همه جانبه فرد و تربیت انسان های سالم، کارآمد و مسئول برای ایفای نقش در زندگی فردی و اجتماعی است. از آنجایی که دانش آموزان به عنوان رکن اساسی نظام آموزشی کشور، در دستیابی به اهداف نظام آموزشی نقش و جایگاه ویژه ای دارند، توجه به این قشر از جامعه از لحاظ آموزشی و تربیتی، باروری و شکوفایی هر چه بیشتر نظام آموزشی و تربیتی جامعه را موجب می گردد. با این وجود از کل دانش آموزانی که وارد سیستم آموزش و پرورش می شوند، تعداد کمی از آنها می توانند استعدادهای خود را شکوفا کنند و در این عرصه موفق گردند و به اصطلاح عملکرد تحصیلی^۱ خوبی از خود نشان دهند (میکائلی، افروز و قلی زاده، ۱۳۹۱).

از آنجا که بهبود کیفیت آموزشی و سرمایه گذاری بر منابع آموزشی و انسانی از عوامل موثر بر توسعه همه جانبه کشورها محسوب می شود، عملکرد تحصیلی دانش آموزان نیز از جمله اهداف اساسی برنامه های آموزشی است. بنابراین یافتن عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی از جمله موضوعات مورد علاقه پژوهشگران و صاحب نظران علوم تربیتی بوده است. امروزه مطالعات بسیاری برای کشف این عوامل، بدون در نظر گرفتن بهره هوشی، صورت می گیرد. البته دلیل این توجه زیاد، انکار ارتباط بهره هوشی با عملکرد تحصیلی نیست؛ بلکه تاکید بیشتر بر تفاوت های افراد است (علی بخشی و زارع، ۱۳۸۹).

امروزه پژوهشگران بر ضرورت توجه به پیش بینی کننده های عملکرد تحصیلی تاکید خاصی دارند؛ آن چنان که در سه دهه اخیر، مطالعه عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی بیش از پیش مورد توجه متخصصان تعلیم و تربیت قرار گرفته است (باتلر و وینه^۲، ۱۹۹۵). بنابر آنچه هلر و ویک^۳ (۲۰۰۰) و دوک و مستر^۴ (۲۰۰۹) عقیده دارند، پیش بینی دقیق از پیشرفت و عملکرد تحصیلی، تنها بر پایه ظرفیت هایی که به وسیله آزمون های هوش سنجیده می شوند، صورت نمی گیرد؛ بلکه باید اطلاعاتی در خصوص ویژگیهای شخصیتی، انگیزشی، عاطفی و شناختی که نقش میانجی بین تواناییها و پیشرفت درحیطه ای

^۱ -Academic performance

^۲ Buttler, D., & Winne, P

^۳ Heller, K. A., & Vike, P

^۴ Dooc and Mester

ویژه ایفا می کنند، نیز در اختیار داشت. در این راستا و با توجه به ارتباط شناخت، انگیزش و عاطفه در رفتار انسان، متغیرهای متعددی به منظور تبیین عملکرد تحصیلی دانش آموزان در حوزه های متفاوت درسی شکل گرفته و به آزمایش گذاشته شده اند (ولترز، پانتریچ و کاربنیک^۱، ۲۰۰۳؛ دیری، استرن، اسمیت و فرناندز^۲، ۲۰۰۷). بر همین اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پایه هشتم منطقه یک شهر تهران صورت می گیرد.

۲-۱. بیان مسئله

عملکرد تحصیلی یکی از مهم ترین معیار هایی است که در بررسی توانایی دانش آموزان نقش مهمی ایفا می کند. این مفهوم یکی از مهم ترین پارامترهایی است که در پیش بینی وضعیت آتی دانش آموزان از لحاظ صلاحیت علمی مورد استفاده قرار می گیرد (کان^۳، ۲۰۰۹). عوامل مختلفی بر عملکرد تحصیلی افراد تاثیر می گذارند که متخصصان تعلیم و تربیت آن را به چهار دسته عوامل فردی، عوامل آموزشی، عوامل خانوادگی و عوامل اجتماعی تقسیم کرده اند (زهره کار، ۱۳۸۴).

اگرچه بیشتر تحقیقات اولیه بر عوامل شناختی متمرکز شده است، مقدار قابل توجهی از واریانس غیر قابل توضیح در عملکرد تحصیلی دانش آموزان ناشناخته مانده است (کوستا و فاریا^۴، ۲۰۱۵). به رغم گسترش ادبیات پژوهشی در قلمرو شناسایی عوامل روان شناختی و تحصیلی در موفقیت افراد، پژوهش های معدودی توانسته اند در درک روابط بین عوامل تأثیرگذار در موفقیت تحصیلی دانش آموزان سودمند باشند (شکولاکو^۵، ۲۰۱۳). از جمله متغیر و قابلیت هایی که در زمینه خصوصیات فردی مطرح می شوند و

^۱ Wolters, C. A., Pintrich, P. R. & Karbenick

^۲ - Deary, Estrend, Smith and Fernandz

^۳ - Can, S

^۴ Costa, A & Faria, L.

^۵ Shkullaku, R

افراد دوست دارند که از این قابلیت ها بیشتر استفاده کنند، باورهای خودکارآمدی می باشد که در چند سال اخیر جای خاص خود را در تحقیقات آموزشی داشته اند (نظری شاکر و همکاران، ۱۳۹۰).

باورهای خود کارآمدی پایه اصلی و محور انگیزه انسان محسوب می شوند و به میزان بهره مندی افراد از این باورها، احتمال موفقیت آنها را در انجام کارها را بالا می برد (خواجه و حسین چاری، ۱۳۹۰). بندورا (۱۹۷۷) نخستین بار در نظریه خود مفهوم خود کارآمدی^۱ را مورد استفاده قرار داده است. این باورها در جنبه های مختلف زندگی نقش مهمی دارند و یکی از جنبه ها و حوزه هایی که موفقیت در آن تا حد زیادی منوط به داشتن خود کارآمدی بالا است حوزه تحصیلی است. آلتون سوی^۲، چیمین^۳، اکسی^۴، اتیک^۵ و گوکمن^۶ (۲۰۱۰)، خودکارآمدی تحصیلی^۷ را از مفاهیم مرتبط با خودکارآمدی می دانند، که به باور دانش آموز راجع به توانایی رسیدن به سطح معینی از تکلیف اشاره دارد.

بندورا (۱۹۷۷-۱۹۸۶) بیان کرد که باورهای خود کارآمدی از چهار منبع: تجربه شخصی، تجارب جانشینی، ترغیب کلامی و حالات عاطفی و روانی نشأت می گیرند که تجارب شخصی افراد دارای اهمیت خاصی می باشد. وقتی افراد براین باور هستند که کوشش آنها موفقیت آمیز خواهد بود اعتماد به نفس آنها برای رسیدن به هدف و پافشاری بر روی آن بیشتر می شود و برعکس، هرچه افراد تلاش خود را بی فایده بیندازد از تلاش خود کاسته و خودکارآمدی و در نتیجه پیشرفت کمتری در آن زمینه خواهند داشت. خودکارآمدی افراد در طی کسب مهارت ها دچار تغییراتی می شود و تجارب شخصی در مواقعی که فرد با یک تکلیف روبرو می شود و آن را حل می کند بر افزایش سطح خود کار آمدی فرد کمک می کند (آشر^۸ و پاجارس^۹، ۲۰۰۸).

¹ Self-efficacy

² Altunsoy, S

³ Çimen, O

⁴ Ekici, G

⁵ Atikc, A. D

⁶Gokmen, A

⁷ Academic self-efficacy

⁸ Usher, E. L

⁹Pajares, F

بندورا یکی از مهم ترین سازه های موثر در خودسازمان دهی را گذشته از هدف داشتن، احساس خود کارآمدی می داند. کسانی که خودکارآمدی بالایی دارند، هدف های چالش برانگیز تر و بالاتری را بر می گزینند، به خود بیشتر باور دارند، کوشش و پافشاری بیش تری نشان می دهند، یادسپاری بهتر است، راهبردهای یادگیری سودمندتری را به کار می برند، و سرانجام کارکردشان در انجام کار بهتر است. ولی کسانی که خود کارآمدی پایینی دارند، به آسانی در برخورد با سدها یا شکست ها دل سرد می شوند. در حقیقت خود کارآمدی نقش میانجی گر و آسان ساز را در پیوند میان کنش های شناختی بازی می کند (بندورا، ۱۹۹۷).

یکی دیگر از مهم ترین عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان، هیجانات تحصیلی^۱ است. هیجان هایی که مستقیماً با یادگیری، کلاس درس، آموزش و پیشرفت مرتبط می باشند، هیجان های تحصیلی نام دارند (پکران^۲ و همکاران، ۲۰۰۲). پکران و همکاران (۲۰۰۴)، نوعی طبقه بندی از هیجان های تحصیلی ارائه داده اند. مطابق با طبقه بندی آنها، هیجان ها بر اساس چهار بعد تقسیم بندی می شوند: ۱- ارزش، به این اشاره دارد که یک هیجان مطلوب است یا نامطلوب (مثبت یا منفی)، ۲- فعالیت، به این اشاره دارد که یک هیجان از برانگیختگی یا فعالیت روان شناختی جلوگیری می کند یا آن را تسهیل می کند (فعال یا منفعل). ۳- تمرکز هدف، به این معنی که هیجانی که بروز می کند با آزمون، یادگیری یا فعالیت تکلیف -محور در ارتباط است (برای مثال، هیجان های مرتبط با فعالیت که به فرایند یادگیری یا یادگیری اشاره می کند). ۴. منبع زمانی، به این اشاره دارد که هیجان قبل، در حین و بعد از یک رویداد معین تجربه می شود یا نه؟ (گذشته نگر، آینده نگر و معطوف به زمان حال). پکران و همکاران (۲۰۰۶) دسته هایی از هیجان ها را بر اساس این ابعاد معرفی کرده است: ۱- هیجان های مثبت فعال، مثل لذت، امید و غرور، ۲- هیجان های منفی فعال، مثل اضطراب، خشم و شرم، ۳- هیجان های منفی منفعل، مثل ناامیدی و خستگی.

¹ Academic emotions

² Pekrun, R

یکی دیگر از متغیرهای مرتبط با عملکرد تحصیلی، انگیزش تحصیلی است. در پژوهش های مختلف، رابطه نیرومند بین انگیزش و عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان آشکار شده است (آریاپاتامنیل^۱، ۲۰۱۱؛ اوسونوا، دی جاب، ایام و اوسونوا^۲، ۲۰۱۳؛ کوتزی^۳، ۲۰۱۱). انگیزش حالت درونی است که انسان را به انجام فعالیت خاصی ترغیب می کند (اوسونوا و همکاران، ۲۰۱۳؛ کوتزی، ۲۰۱۱). فهم انگیزش از دیر باز برای تبیین و جهت فعالیت افراد به کار می رود (پروین^۴، ۲۰۰۵). به عبارت دیگر میل یا اشتیاق برای کسب موفقیت و شرکت در فعالیت هایی است که موفقیت در آنها به کوشش و توانایی شخصی وابسته است (اسلاوین^۵، ۲۰۰۶) و گرایش به تلاش برای انتخاب فعالیت هایی است که هدفش رسیدن به موفقیت یا دوری از شکست است (کدیور و اورنگی، ۱۳۹۶).

یکی از نظریه هایی که در ارتباط با انگیزش تحصیلی توجه بسیاری از متخصصان و پرورشکاران را به خود معطوف کرده است، نظریه خود تعیینی (دسی و ریان^۶، ۱۹۸۵) است که برای تبیین رفتار و عملکرد دانش آموزان، بر منبع انگیزشی تاکید می ورزد (کاسکار^۷ و همکاران، ۲۰۱۳). این نظریه توسط دسی و ریان مطرح شده و بین کمیت، مقدار و شدت انگیزش با کیفیت و انواع آن تفاوت قائل است. بدین معنی که عوامل درونی و بیرونی را دخیل دانسته و بین انواع حالات انگیزش براساس دلایل و اهداف، تفاوت قائل شده است (ریان و دسی، ۲۰۰۰). طبق نظریه خود-تعیینی، انواع گوناگون انگیزش را می توان در یک پیوستار نشان داد؛ در یک سوی این پیوستار، انگیزش درونی که خودمختاری کامل فرد را نشان می دهد، در وسط پیوستار انگیزش بیرونی و در طرف دیگر پیوستار، بی انگیزشی قرار داد (دسی و ریان، ۲۰۰۸).

¹ Areepattamannil, Sh

² Osonwa, O.K., Adejob, A. O., Iyam, M. A., & Osonwa, R. H

³ Coetzee, L. R

⁴ Pervin, I.

⁵ Slavin, R.E

⁶ Deci, E. L., & Ryan

⁷ Kusurkar

در این نظریه تحلیل کامل فرایند انگیزش مستلزم در نظر گرفتن سه سازه مهم یعنی انگیزش درونی^۱، بیرونی و بی انگیزشی است (دسی و ریان، ۲۰۱۲). بر خلاف نظریه های انگیزشی دیگر مانند نظریه شناختی اجتماعی بندورا که انگیزش را به عنوان یک سازه یکپارچه و واحد در نظر می گیرد. در نظریه خود تعینی انگیزش تحصیلی دارای ماهیتی چندبعدی است و از سه نوع انگیزش جهان شمول تشکیل شده است (آریاپاتامیل، ۲۰۱۱). انگیزش درونی به انگیزه ای اشاره دارد که افراد را به صورت خودجوش و درونی به سمت انجام تکلیفی خاص به حرکت وامی دارد و انجام تکلیف به خودی خود و صرف نظر از پاداش های بیرونی برای فرد ارزشمند و رضایت بخش است (لینچ، لرنر و لونتال^۲، ۲۰۱۳). انگیزش بیرونی نیز به انگیزه ای اشاره دارد که افراد را به دلیل پاداش ها و تقویت های بیرونی مجبور به انجام یک تکلیف می کند (دسی و ریان، ۲۰۱۲). تقویت کننده ها در نظریه شرطی، می تواند به عنوان انگیزه های بیرونی مورد توجه قرار گیرد. مردم اغلب به طور غریزی از طریق دنبال کردن پاداش هایی مانند پول یا جوایز، اجتناب از محرک های خطرناک یا تمایل به تأیید اجتماعی انگیزه می گیرند (دسی و ریان، ۲۰۱۵). بی انگیزگی که در آن فرد بین رفتار و نتایج آن ارتباطی نمی یابد و علت رفتار را نیروهای خارج از کنترل خود می داند (دسی و رایان، ۲۰۰۰).

پژوهشها نشان داده اند دانش آموزانی که انگیزش تحصیلی بالایی دارند، به احتمال بیشتر سطح بالاتری از عملکرد تحصیلی را تجربه می کنند (دیکخاسر، دینگر، جانکی، اسپینث، و استین مرسی، ۲۰۱۶^۳؛ اریکسون، نونان، زنگ و بروسو^۴، ۲۰۱۵؛ اریتون^۵، ۲۰۱۴؛ امیری و همکاران، ۲۰۱۱؛ مولاً، ۲۰۱۰). با این وجود آریاپاتامیل و فریمن (۲۰۰۸، نقل از کوتزی^۶، ۲۰۱۱) در پژوهش خود دریافتند بین پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی همبستگی ضعیفی وجود دارد.

¹ . intrinsic motivation

² Lynch, A. D., Lerner, R. M., & Leventhal

³ Dickhäuser, O., Dinger, F. C Janke, S., Spinath, B., Steinmayrc, R

⁴ Erickson, A. S.G., Noonan, M. P., Zheng, C., Brussow

⁵ Erten,

⁶ Muola, J. M

⁷ Coetzee, L. R

گرچه مطالعات پیشین به رابطه خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی اشاره داشته اند. اما یکی از نارسایی های اصلی این مطالعات عدم توجه به نقش همزمان این متغیرها در عملکرد تحصیلی است. هنگامی که همه این متغیرها در یک مدل پیش بین همزمان در نظر گرفته شوند، کدامیک آگاهی بیشتری از عملکرد تحصیلی خواهد داد؟ افزون بر آن با توجه به نقش و اهمیت عملکرد تحصیلی تحصیلی هدف پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که چه ارتباطی بین خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پایه هشتم منطقه یک شهر تهران وجود دارد؟.

۳-۱. اهمیت و ضرورت

رشد و بالندگی هر جامعه ای مرهون نظام آموزشی آن جامعه است. براین اساس همه ساله کشورها مبالغ قابل توجهی از درآمد ملی خود را صرف آموزش و پرورش می کنند. اما بعضی از عوامل وجود دارند که موجب به هدر رفتن بخشی از این سرمایه گذاری ها می شود. در بررسی علل این پدیده، تحقیقات نشان داده که برای شناخت این مشکل علاوه بر عوامل آموزشی، مدیریتی و ساختاری، باید به بعد روانی و اجتماعی دانش آموزان نیز توجه شود؛ لذا نیازها، انگیزه ها، نگرش ها، تمایلات و استعداد های خاص دانش آموزان که مبین بعد روانی آن ها است، در مطالعه آسیب شناسی نظام آموزشی باید مورد توجه و دقت نظر قرار گیرد (کوری^۱، ۲۰۰۶).

یکی از ضرورت های نظام آموزشی موفقیت در ادامه و گسترش مهارت های لازم تحصیلی در دانش آموزان است بدون شک شناخت عوامل موثر در عملکرد تحصیلی از اساسی ترین اهداف هر نظام آموزشی می باشد. با توجه به این که نظام آموزش و پرورش هر کشور یکی از نظام های مهم و موثر در جهان امروز و آینده است جهت حصول بهترین نتایج در رفع موانع و کمبودها در سراسر فرایندهای آموزش و پرورش و استفاده بهینه از درون دادها همیشه مورد ارزیابی قرار می گیرد (کوری، ۲۰۰۶).

^۱-Curry,F.

مهم‌ترین و اصلی‌ترین نشانه موفقیت، سیستم تعلیم و تربیت در وصول به مقصود (اهداف)، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان است، کودک با پیشرفت تحصیلی، مورد تائید و پذیرش والدین، معلمان و همسالان قرار می‌گیرد و عزت نفس او زیاده‌تر می‌شود و احساس کفایت و لیاقت می‌کند. موفقیت تحصیلی نه تنها برای دانش‌آموزان بلکه برای خانواده، نظام آموزش و پرورش و در نهایت برای جامعه امری مهم و حیاتی است (جوهانسون^۱، ۲۰۰۰).

علاوه بر آن، به عقیده بندورا اندازه‌گیری احساس خود کارآمدی فرایندی استنتاجی است که در آن توانمندی و ناتوانی اندازه‌گیری می‌شود. بنابراین «توانمندی‌های موجود» یکی از عواملی است که در احساس خود کارآمدی موثر است، یعنی می‌توان با رشد و ارتقا توانمندی‌های موجود، در نهایت تجربه موفقیت، به سطح خودکارآمدی مطلوبی دست یافت، به عبارت دیگر ممکن است افراد از سطح مناسبی در خود کارآمدی برخوردار نباشند. اما می‌توانند از طریق فراگیری مهارت‌های زندگی، این سطح را بالاتر ببرند. خودکارآمدی و فراگیری این مهارت‌ها بر یکدیگر کنش و واکنش متقابل دارند (جهان ملکی، شریفی، جهان ملکی و بولانی، ۱۳۹۰).

بندورا معتقد است داشتن حس خود کارآمدی در سطح بالا می‌تواند باعث شود تا فرد بر مسائل چالش بر انگیز غلبه و در نهایت به لذت و خشنودی برسد. تحقیقات نشان می‌دهد که بسیاری از این مشکلات به دلیل نداشتن اطلاعات کافی و برنامه عملی برای تغییر است (ابوالقاسمی، فلاحی، بابائی، و حجت، ۱۳۹۱).

از طرف دیگر، انگیزه یکی از عوامل اصلی موثر بر رفتار است و در تمام کارکردهای فرد از قبیل فراگیری تحصیل، یادگیری تحصیل، یادگیری و توجه، دقت، ادراک، یادآوری، فراموشی خلاقیت و ابرازعشق و عواطف نقش دارد (براهنی، ۱۳۸۷). روانشناسان، ضرورت توجه به انگیزش در تعلیم و تربیت را، به علت ارتباط موثر آن با یادگیری، کسب مهارت‌ها، راهبردها و رفتارها متذکر شده‌اند و یکی از سازه‌های اولیه‌ای که برای تبیین این انگیزش ارائه کرده‌اند انگیزش پیشرفت تحصیلی است (پنتریچ و شونک^۲، ۲۰۰۸).

¹ Johnson AK

² pintrich & Shonk

علاوه بر آن، دانش آموزان گروهی هستند که در این مورد از اهمیت زیادی برخوردار هستند چون آنها آینده سازان این کشور بوده و در آستانه ورود به دانشگاه و پذیرش شغل های کلیدی و ایفای وظیفه در نهاد های مختلف هستند. می توان ادعا نمود که تقریباً هیچ مداخله ای در خصوص حل این مشکل حاد صورت نمی گیرد و ما در هر واحد آموزشی در هر ساعت شاهد چندین مشکل مرتبط با عملکرد تحصیلی دانش آموزان هستیم و این در حالی است که شناسایی عوامل مرتبط با این موضوع و ارائه پیشنهاد لازم در پایان پژوهش می تواند افراد مرتبط با این رفتار و مسئولین و دست اندرکاران مربوطه را توانمند و ایشان را برای حل مشکل یاری نماید.

۴-۱. اهداف

هدف کلی

- بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان

اهداف جزئی

۱. بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان
۲. بررسی رابطه هیجانات تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان
۳. بررسی رابطه انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان
۴. پیش بینی عملکرد تحصیلی براساس خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی دانش آموزان

۵-۱. فرضیه ها

۱. بین خودکارآمدی تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد.
۲. بین هیجانات تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد.
۳. بین انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد.
۴. خودکارآمدی تحصیلی، هیجانات تحصیلی و انگیزش تحصیلی، عملکرد تحصیلی را در دانش آموزان پیش بینی می کنند.

۱-۶. تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیره

عملکرد تحصیلی:

تعریف مفهومی: جانسن (۲۰۰۴؛ به نقل از جوهان^۱، ۲۰۰۵) عملکرد تحصیلی را چنین تعریف کرده است: توانایی های به هم پیوسته شناختی که یادگیرنده را قادر می سازد تا بر اطلاعات تحصیلی بر اساس معیارهای داده شده تسلط یابد، برای این که توانایی لازم را برای سال تحصیلی بعد کسب کند.

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر منظور از عملکرد تحصیلی نمره ای است که فرد از پرسشنامه عملکرد تحصیلی^۲ فام و تیلور (۱۹۹۹) کسب می کند.

خودکارآمدی تحصیلی

تعریف مفهومی: آلتون سوی و همکاران (۲۰۱۰)، خودکارآمدی تحصیلی را از مفاهیم مرتبط با خودکارآمدی می دانند، که به باور دانش آموز راجع به توانایی رسیدن به سطح معینی از تکلیف اشاره دارد.

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از خودکارآمدی تحصیلی نمره ایی است که فرد از پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی مورگان-جینگز^۱ (۱۹۹۹) بدست می آورد.

^۱Johan, G

^۲-Educational Performance Test(ETP)

هیجانان تحصیلی

تعریف مفهومی: هیجان‌هایی که مستقیماً با یادگیری، کلاس درس، آموزش و پیشرفت مرتبط می‌باشند، هیجان‌های تحصیلی نام دارند (پکران و همکاران، ۲۰۰۲).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از هیجانان تحصیلی نمره‌ای است که فرد از مقیاس هیجانان تحصیلی^۲ پکران و همکاران (۲۰۰۵) بدست می‌آورد.

انگیزش تحصیلی

تعریف مفهومی: انگیزش حالت درونی است که انسان را به انجام فعالیت خاصی ترغیب می‌کند (اوسونوا، دی جاب، ایام و اوسونوا^۳، ۲۰۱۳؛ کوتزی^۴، ۲۰۱۱). انگیزش تحصیلی به تمایل درونی فراگیر که موجب هدایت رفتار او به سوی یادگیری و پیشرفت تحصیلی می‌گردد، اطلاق می‌شود که تحت تاثیر هر دو عوامل درونی و بیرونی قرار می‌گیرد (بیابانگرد، ۱۳۹۰).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از انگیزش تحصیلی نمره‌ای است که فرد از مقیاس انگیزش تحصیلی والرند^۵ و همکاران (۱۹۹۲) بدست می‌آورد.

خلاصه فصل اول

در جمع بندی فصل اول می‌توان گفت که عملکرد تحصیلی یکی از مهم‌ترین معیارهایی است که در بررسی توانایی دانش‌آموزان نقش مهمی ایفا می‌کند. عوامل مختلفی بر عملکرد تحصیلی افراد تاثیر می‌گذارند شناخت عوامل موثر در عملکرد تحصیلی از اساسی‌ترین اهداف هر نظام آموزشی می‌باشد. بر همین اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی، هیجانان تحصیلی و انگیزش تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان انجام گرفت.

¹ Morgan-Jinks Student Efficacy Scale (MJSES)

² Academic Emotions Questionnaire-Mathematics(AEQ-M)

³ Osonwa, O. K., Adejob, A. O., Iyam, M. A., & Osonwa, R. H

⁴ Coetzee, L. R

⁵ Vallerand.